

(Cachet du Ministère)

**Ministère de la Culture
et de l'Information**

(Emblème de l'Etat)

Reçu CLT / CIH / ITH	
Le	24 MARS 2015
N°	0256

**Vice-ministre chargé
des affaires culturelles****Département
de la Culture du peuple****Registre du patrimoine culturel immatériel**

N°	Code	Date d'enregistrement	Nom de l'élément	Pays	Lieux de concentration	Remarque
1	01	12 Saor 1389	نوروز	Afghanistan	Kaboul, Balkh, Ghor, toutes les provinces	
2	02	8 Djaoza 1393	اتن (اتن ملی)	Afghanistan	Paktika, Paktia, Khost, toutes les provinces	
3	03	10 Djaoza 1393	قرصک	Afghanistan	Panjshir, Parwan, Kapissa	
4	04	21 Djaoza 1393	فلک	Afghanistan	Badakhchan, Takhar, les provinces du Nord	
5	05	4 Saratan 1393	جشن مهرگان	Afghanistan	Kaboul, Balkh, les provinces du Nord	
6	06	10 Saratan 1393	بزکشی	Afghanistan	Kaboul, Balkh, Badakhchan, Koundouz et les provinces du Nord	

Signatures :

du Chef du Département du peuple

Directeur d'enregistrement

Traduction non-officielle

وزارت اطلاعات و فرهنگ

معمینیت فرهنگي

رياست فرهنگ مردم

جدول ویژه ثبت ميراث فرهنگي غير ملموس

شماره	کود ثبت	تاريخ ثبت	نام ميراث	محل	خواستگاه ميراث	ملاحظات
۱	۰۱	۱۲ نور ۱۳۸۹	نوروز	افغانستان	کابل، بلخ، باغیان، غور و تمام ولايات کشور	
۲	۰۲	۸ جوزای ۱۳۹۳	اتن (اتن ملي)	"	يکتيا، يکتيا، خوست و تمام ولايات کشور	
۳	۰۳	۱۰ جوزای ۱۳۹۳	فرصک	"	پنجشير، پروان، کاپيسا	
۴	۰۴	۲۱ جوزای ۱۳۹۳	فلک	"	بدخشان، تخار، و ولايات شمال کشور	
۵	۰۵	۴ سرطان ۱۳۹۳	جشن مهرگان	"	کابل، بلخ و تمام ولايات کشور	
۶	۰۶	۱۰ سرطان ۱۳۹۳	بزکشي	"	کابل، بلخ، بدخشان، کندز و ولايات شمال کشور	

با احترام

مدیریت ثبت و صدور

محمد عزیز آسوده

سرپرست ریاست فرهنگ مردم

**Ministère de la Culture
et de l'Information**

**Vice-ministre chargé
des affaires culturelles**

**Département de la Culture
du peuple**

Registre du patrimoine culturel immatériel

Nom de l'héritage	Naoroz نوروز
N°d'enregistrement	01
Date d'enregistrement	12 saor 1389*

- 1- **Nom de l'héritage** : نوروز Naoroz
- 2- **Nom populaire** : fête traditionnelle de Naoroz نوروز
- 3- **Noms communautaires et expressions apparentées** : fête de Naoroz نوروز, fête du Nouvel An.
- 4- **Espace couvert par l'héritage** : toutes les provinces du pays, en particulier : Balkh, Hérat, Ghor, Bamiyan, Nangarhar, Kunar, Laghman, Badakhchan, Takhar, Kandahar, Kapissa, Koundouz, Helmand.
- 5- **Détails sur l'héritage** : Naoroz نوروز, premier jour de l'An, hérité des fêtes aryennes anciennes, débute par l'équinoxe du printemps.

Les sources comme le *Shah-Nama (le Livre des rois)*, œuvre du poète Firdousi, ainsi que le travail de Tabari sur l'Histoire, parlent de Djamshid (roi Yama). D'autres citent Kioumars comme étant à l'origine de l'instauration de Naoroz. Selon le *Shah-Nama*, lors de l'intronisation de Djamshid, sa couronne recevant les éclats du soleil, brilla et

entraîna l'expression de joie et l'adhésion du peuple qui, quand il voit l'éblouissement du Monde, acclame et parle de Naoroz (نوروز).

Les rois Achéménides ont continué à célébrer Naoroz نوروز, comme la fête la plus marquante de l'année. Il en fut de même sous les Sassanides, qui l'élargirent à six jours. La culture des graines précède alors le jour de l'An avec cette croyance que la première graine arrivée à maturité, serait la plus productive pour l'année. La fête d'arrosage, le matin de Naoroz نوروز, et d'allumage du feu, la nuit, datent de cette époque.

6- Naoroz après l'apparition de l'Islam.

La célébration de Naoroz نوروز comme fête religieuse en Afghanistan, se reporte à la découverte de la tombe du quatrième calife, Ali, dans la province de Balkh. Dès le treizième siècle, Naoroz نوروز est associé à des manifestations focalisées dans l'enceinte du mausolée, lieu de prière important.

Les astronomes, dont Omar Khayyam, se sont mis à préparer des calendriers à partir de Naoroz dont le fameux calendrier Djalali qui a adopté un décomptage précis des jours compris dans l'année.

7- Participant à la fête de Naoroz نوروز.

C'est le panel le plus large possible, formé, des citadins et des ruraux, qui célèbre le Naoroz نوروز. On note surtout la présence des agriculteurs qui exhibent leurs instruments de travail et le bétail. Non moins importantes sont les manifestations sportives, notamment le bouzkashi et la lutte traditionnelle.

A signaler, toutefois que le bouzkashi, est plus largement pratiqué dans les zones nord du pays, étant entendu que celles-ci bénéficient des plaines suffisamment étendues.

8- Les pratiques actuelles.

D'un symbolisme de renouvellement, les jours qui précèdent le Naoroz (نوروز), sont l'occasion pour les familles, dans la capitale et les cités, de procéder à de larges travaux de déblaiement, purifiant ainsi le mobilier, les tapis et les draps. Les parents préparent de nouveaux habits à leurs enfants.

La veille du Naoroz (نوروز), le repas copieux prolonge la soirée jusqu'à minuit pour ensuite se présenter les félicitations et former des vœux.

La nappe des sept (س) (*Haft sine*), faite des fruits secs, trempés et entretenus minutieusement, est la grande réjouissance culinaire de Naoroz (نوروز).

Commencent le premier jour de l'An et les jours suivants une série continue d'activités et de distractions, grâce auxquelles, les jeunes s'illustrent en sports et en jeux : la lutte, le bouzkashi, les jeux divers. Les enfants reçoivent des jouets. Durant les années récentes, les grandes concentrations de la capitale se font dans le flanc ouest de la montagne Asmaï, en raison de l'emplacement du second mausolée du calife Ali, mais aussi au marché des graines (Mandawi).

9- La fête de Samanak.

Fait des racines du blé, le Samanak, remonte au temps immémorial des ancêtres, avant qu'il ne soit remplacé par la sucrerie.

Le particularisme, encore conservé, réside dans sa préparation et dans le cérémonial qui accompagne celle-ci. La danse et les chants réservés à ce cérémonial, lui donnent une valeur d'offrande.

10- Cadeau de noce offert par le futur marié à l'occasion de Naoroz (نوروز).

Lorsque les fiançailles précèdent la fête de Naoroz (نوروز), la famille du marié se fait une obligation de préparer le cadeau de noce qui, par sa consistance, doit impressionner la famille de la mariée. On parle alors de (*Khowantcha* خوانچه), un ensemble de plateaux contenant les divers aliments et gourmandises que l'usage impose à cette occasion, à savoir les gâteaux de riz, les poissons, les œufs, les poulets, les épinards, les fruits secs et les sucreries, sans oublier le henné, les accessoires de toilette et les vêtements. Traditionnellement, l'offre des cadeaux est accompagnée du son de *Dohl* et de *sorna*, instruments de musique non moins traditionnels.

11- Organismes et structures qui contribuent à la préservation de Naoroz (نوروز)

Outre le Ministère de la Culture et de l'Information à qui revient la tâche de préserver les expressions culturelles du pays, une série de structures, à compter du Conseil de la ville, le Département des tribus, Ministère de la Condition féminine, le Croissant-rouge, le Comité olympique, les associations de la société civile, les médias, les syndicats des journalistes, la Fondation de la Culture, et les diverses corporatives participent au travail de présentation et jouent, chacun, son rôle pour garder vivante l'expression culturelle qu'est Naoroz نوروز.

FIN

وزارت اطلاعات و فرهنگ

معینیت فرهنگی

ریاست فرهنگ مردم

جدول ویژه ثبت میراث فرهنگی غیر ملموس

نام میراث	نوروز
شماره	۰۱
تاریخ	۱۲ ثور ۱۳۸۰

۱. نام میراث: نوروز.

۲. نام متعارف میراث: جشن عنعنوی نوروز.

۳. نام های محلی و تظاهرات مرتبط به میراث: جشن نوروز، جشن سال نو.

۴. محل و ساحه تحت پوشش: همه ولایات کشور خاصاً بلخ، هرات، غور، بامیان، بدخشان، تخار، کندهار، ننگرهار، کنرهار، لغمان، کاپیسا، کندز، هلمند.

۵. توضیحات مختصر در مورد میراث:

نوروز آغاز سال و یکی از کهن ترین جشن های آریایی به جا مانده از دوران باستان است. که از لحظه اعتدال بهاری آغاز

میشود.

در برخی از متن های کهن، از جمله شاهنامه فردوسی و تاریخ طبری، جمشید (یما پادشاه) و در برخی دیگر، کیومرث به عنوان پایه گذار نوروز معرفی شده است. پدید آوری نوروز در شاهنامه، بدین گونه روایت شده است که جمشید در حال گذشتن از آذربایجان بود، دستور داد تا در آنجا برای او تختی بگذارند و خودش با تاجی زرین بر روی تخت نشست. با رسیدن نور خورشید به تاج زرین او، جهان نورانی شد و مردم شادمانی کردند و آن روز را (روز نو) نامیدند.

نوروز در زمان اشکانیان و ساسانیان نیز گرامی داشته میشد. در این دوران، جشن های فراوان در جریان یک سال برگزار میگردد، که مهمترین آنها نوروز و جشن مهرگان بود. برگزاری جشن نوروز در دوران ساسانیان، شش روز به درازا میکشید و به دو بخش، نوروز کوچک و نوروز بزرگ تقسیم میشد.

در زمان ساسانیان، ۲۵ روز پیش از آغاز بهار، ستون از خشت خام برپا میکردند، انواع حبوبات و غلات (برنج، گندم، جو، نخود، ارزن، و لوبیا)، را میکاشتند و چنین مینداشتند که هر کدام از این گیاهان که بارورتر شود، در آن سال محصول بهتری

خواهد داد. در این دوران، همچنین رسم بر آن بود که در بامداد نوروز، مردم بر سر و روی یکدیگر آب میپاشیدند، و شب نوروز آتش روشن میکردند.

۶- نوروز بعد از ظهور اسلام:

تجلیل و نذر دادن در نوروز در شهر بلخ، بعد از قرن ششم هجری، یعنی با آشکار شدن آرامگاه حضرت علی (ک) در قریه خیران ولایت بلخ، در زمان حکمرایی سلطان سنجر آغاز گردید. احتمالاً، مراسم بلند نمودن جهنده از همین روز آغاز گردیده باشد.

همچنان در دوران سلجوقیان، به دستور جلال‌الدین ملک‌شاه سلجوقی تعدادی از ستاره‌شناسان خراسانی از جمله خیام برای بهترسازی (گاهشمار)، گرد هم آمدند. این گروه، نوروز را در یکم بهار (و رود آفتاب به برج حمل) قرار دادند و جایگاه آن را ثابت نمودند. بر بنیاد این گاهشمار که به تقویم جلالی معروف شد، برای ثابت ماندن نوروز در آغاز بهار، مقرر شد که هر چهار سال یکبار (گاهی هر پنج سال یکبار)، تعداد روزهای سال را به جای ۳۶۵ روز برابر با ۳۶۶ روز در نظر بگیرند. این گاهشمار از سال ۳۹۲ هجری آغاز گردید.

۷- سهم گیرنده گان در جشن نوروز:

علاوه بر ساکنین شهرها، دهقانان، با نمایشها و حرکات هنری با افزار کارشان که معمولاً بیل، کلند، یوغ و اسپار باشد، سهم میگیرند. همچنان ورزشکاران از جمله پهلوانان، بزکشان، و در این تازه گئی‌ها فوتبالستان به رقابت‌های ورزشی میپردازند. مسابقات بزکشی، نیزه بازی، سنگ اندازی، از خصوصیات ویژه حوزه‌های شمال کشور، در میدان‌های هموار است، در میان خانواده‌ها، تهیه غذا‌های مختلف و سفره هفت سین، یا هفت میوه، کلچه برنجی (کلچه نوروزی) به شیوه‌های معمول برگزار می‌باشد.

۸- مراسم فعلی برگزاری نوروز:

چند روز مانده به اول حمل (تقویم هـ ش) یا نوروز، مردم شهرها به ویژه کابل، همه اثاثیه‌های منزل را پاک و خانه‌هایشان را رنگ و گرد خاک آن را دور میکنند. پدران و مادران برای اطفال‌شان لباس نو تهیه میدارند و به تفریح و میله میروند. در شب نوروز اغلب مردم، تا تحویل سال منتظر می‌مانند، و همینکه سال عوض شد، سال نو را به همدیگر تبریک و سال پر از میمست از خداوند متعال می‌خواهند.

ترین سفره هفت سین یا هفت میوه، و تعارف آن به اعضای خانواده یکی دیگر از مراسم نوروز است. رفتن به تفریحگاه‌ها اماکن مقدس و زیارت‌ها و دعای خیر، از رواج‌های نوروز است. جوانان و نوجوانان به بازی‌های محلی مانند بزکشی، نیزه بازی، پهلوانی، زور آزمایی سهم میگیرند و اطفال سامانهای بازی را به صدا آورده شور و شغف به وجود می‌آورند. شماری هم به تخم جنگی، جنگ‌دادن کبک، مرغ و بونده مصروف میشوند.

دامنه کارته سخی (زیارت مشهور به زیارت سخی)، مندی جدید کابل، با مراسم ویژه جهنده و خیرات سبب تجمع زیاد مردم میگردد.

۹- سمنک یزی در میله نوروز

سمنک یکی از خوراکی ها و نذر باستانی مردم مابوده، این غذا که از ریشه گندم تهیه میگردد میراثی از تمدن آریایی است، زیرا در آن زمان شیرینیها بشکل امروز نبود. مردم در نوروز از ریشه گندم شیرینی و غذا تهیه میکردند، که آهسته آهسته به نذر سمنک تبدیل گردید.

موقع سمنک یزی، محفل خاص بر گزار میشود، دختران مشغول دف زنی و آواز خوانی میگرددند و سرود معروف "سمنک در جوش" را دف زنان و رقص کنان میخوانند، که معمولاً از طرف شب برگزار میشود. و شکل نذر را دارد.

۱۰- نوروزی یا تحفه سال نو از طرف فامیل داماد برای عروس:

در نامزدی ها، فامیل پسر یا داماد، تحفه نامزدی را که متشکل است از کلیچه نوروزی تزئین شده، ماهی، جلبی، روغن جوشی، تخم جوشانده مرغ، مرغ، قابلی پلو یا قورمه گوشت، سزی و انواع شیرینی باب مانند نقل، چاکلیت و میوه خشک مانند سنجد، غولنگ، کشمش و غیره را با مقداری میوه تازه، حنا و یک جوهر لباس و لوازم آرایش به خانه عروس تحفه میبرند. این تحفه به نام تحفه نوروزی عروس یاد میشود و در خوانچه ها و بطنوسها با دستمال های گل سیب و معمولاً دهل سرنا تا منزل عروس بدرقه میگردد.

نهادهای مرتبط و فعال در زمینه یی برگزاری جشن نوروز:

درب برگزاری فعال نگهداشتن جشن نوروز افزون از وزارت اطلاعات و فرهنگ، نهاد های دیگری مانند، شهر داری کابل، وزارت زراعت، وزارت اقوام و قبایل، وزارت امور زنان، سره میاشت، کمیته ملی المپیک، نهاد های جامعه مدنی، رسانه ها، اعم از سعی و بصری، به ویژه نهاد های انجمن قلم، اتحادیه نویسندگان افغانستان، اتحادیه پیشه وران بنیاد فرهنگ و جامعه مدنی، سهم فعال و ارزنده خویش را ایفا می نمایند.

تهیه شده در ریاست فرهنگ مردم وزارت اطلاعات و فرهنگ

تو تیب کنند: دوست محمد قابلبایی، مدیر عمومی ضرب المثلها.

